

DAO Governance

Bahadir Tasdemir

Hogeschool van Amsterdam

Inleiding

In dit verslag ga ik twee regels uit het DAO Governance-document bespreken: **1.6 Meepraten over regels** en **2.7 Macht eerlijk verdelen**. Deze regels gaan allebei over machtsspreiding binnen een gemeenschap. Ze zijn belangrijk voor het Mastodon-project van Gemeente Amsterdam, omdat Mastodon onderdeel is van de fediverse: een federaal en gedecentraliseerd netwerk.

Het doel van dit verslag is om uit te leggen waarom juist deze twee principes belangrijk zijn voor het project, wat ze betekenen, en hoe ze kunnen bijdragen aan een eerlijk en toekomstbestendig digitaal platform voor de gemeente. Ik zal eerst uitleggen waarom deze regels zijn gekozen, daarna mijn eerste gedachten beschrijven, vervolgens de verdieping met literatuur, en afsluiten met een reflectie en conclusie.

Motivatie

De regels **1.6 Meepraten over regels** en **2.7 Macht eerlijk verdelen** zijn gekozen omdat ze direct aansluiten bij de aard van Mastodon en de fediverse. Mastodon is geen centraal platform zoals X (Twitter) of Instagram, maar werkt via losse servers (instances) die met elkaar verbonden zijn. Dit betekent dat er niet één bedrijf is dat alles bepaalt.

Gemeente Amsterdam wil met dit project juist afstand nemen van machtsconcentratie. Grote techbedrijven hebben vaak veel controle over data, algoritmes en moderatie. In de fediverse is het idee juist dat macht verspreid is. Elke server heeft eigen regels, maar is wel verbonden met anderen. Dat sluit aan bij democratische waarden.

Regel 1.6 Meepraten over regels betekent dat leden voorstellen kunnen doen en invloed hebben op hoe het platform wordt ingericht. Dit is belangrijk omdat gebruikers dan niet alleen consument zijn, maar mede-eigenaar van de digitale ruimte.

Regel 2.7 Macht eerlijk verdelen betekent dat niemand te veel invloed mag hebben. Dit voorkomt dat één groep of persoon het platform domineert.

Persoonlijk vind ik dit belangrijk, omdat ik geloof dat elke stem gehoord moet kunnen worden. Zeker bij een publieke instantie zoals de gemeente moet het platform geen hiërarchisch communicatiekanaal zijn, maar een open ruimte waar burgers en medewerkers samen kunnen praten.

Eerste gedachten en definities

Toen ik deze regels las, dacht ik meteen aan democratie. Machtsspreiding is een kernprincipe van democratische systemen.

Definitie machtsspreiding: het verdelen van beslissingsmacht over meerdere personen of groepen zodat niemand absolute controle heeft.

Definitie federatie (federaal systeem): een structuur waarbij meerdere onafhankelijke onderdelen samenwerken, maar elk eigen autonomie behouden.

Definitie decentralisatie: het verspreiden van macht of controle over meerdere punten in plaats van één centraal punt.

In de literatuur over commons-governance wordt benadrukt dat collectieve besluitvorming essentieel is voor duurzame gemeenschappen. Volgens Van Vulpen & Jansen (2023) moet een DAO governance structure participatie mogelijk maken en macht verdelen om commons goed te laten functioneren. Mijn eerste gedachte was dus: als Mastodon een digitale commons moet worden voor Gemeente Amsterdam, dan moet het bestuur niet top-down zijn. Anders wordt het gewoon een ander centraal platform, maar dan met een ander logo.

Verdieping met literatuur

Meepraten over regels (1.6)

Het idee dat leden moeten kunnen meepraten over regels komt uit het werk van Elinor Ostrom. Zij stelde dat gemeenschappen beter functioneren wanneer mensen die geraakt worden door regels ook kunnen deelnemen aan het maken ervan. Dit heet *collective choice arrangements*.

In het artikel van Van Vulpen & Jansen (2023) wordt dit vertaald naar DAO-structuren waarin leden kunnen stemmen en voorstellen kunnen indienen. Transparante besluitvorming en duidelijke procedures zorgen ervoor dat leden vertrouwen krijgen in het systeem.

Voor Mastodon betekent dit bijvoorbeeld dat gebruikers kunnen meedenken over moderatieregels, er is een openbaar proces voor regelwijzigingen en dat besluiten worden transparant gemaakt

Dit versterkt legitimiteit. Wanneer regels van bovenaf worden opgelegd zonder inspraak, ontstaat weerstand. In een federaal netwerk is samenwerking gebaseerd op vertrouwen.

Macht eerlijk verdelen (2.7)

Macht eerlijk verdelen betekent dat er geen centrale autoriteit is die alles bepaalt. Dit sluit aan bij de gedecentraliseerde infrastructuur van de fediverse.

In de literatuur over blockchain en commons wordt benadrukt dat decentralisatie kan helpen om machtsconcentratie tegen te gaan . Door governance-mechanismen in te bouwen die participatie verplichten en macht spreiden, voorkom je dat een kleine groep dominante beslissingen neemt.

Voor Gemeente Amsterdam is dit extra belangrijk. Een gemeente heeft van nature al formele macht. Als zij een digitaal platform beheert, moet ze extra bewust omgaan met die machtspositie. Anders kan het platform onbedoeld een instrument van controle worden in plaats van dialoog. Volgens het DAO-framework bestaat governance niet alleen uit technologie, maar ook uit community governance . Dit betekent dat cultuur en gedrag net zo belangrijk zijn als regels. Macht eerlijk verdelen is dus niet alleen een technische keuze, maar ook een normatieve keuze.

Reflectie

Ik wist al wat termen als decentralisatie en machtsspreiding betekenden. Daarom heb ik juist deze regels gekozen. Ze sluiten aan bij mijn eigen overtuiging dat digitale systemen eerlijk moeten zijn ingericht.

Wat ik vooral heb geleerd uit de literatuur, is hoe deze principes concreet worden vertaald naar governance-mechanismen. Bijvoorbeeld dat participatie niet vanzelf ontstaat, maar moet worden gefaciliteerd met duidelijke processen en transparantie . De literatuur gaf dus meer structuur aan ideeën die ik al had.

Conclusie

De principes **Meepraten over regels** en **Macht eerlijk verdelen** zijn essentieel voor het Mastodon-project van Gemeente Amsterdam. Door gebruikers inspraak te geven en macht te spreiden, wordt het platform democratischer, sluit het aan bij de federale structuur van de fediverse, neemt de gemeente afstand van machtsconcentratie en ontstaat meer vertrouwen onder gebruikers

Deze principes kunnen ervoor zorgen dat Mastodon niet alleen een technisch alternatief wordt voor commerciële platforms, maar een echte digitale commons waarin publieke waarden centraal staan. Als Gemeente Amsterdam deze principes serieus toepast, kan het

project een voorbeeld worden van hoe overheden op een verantwoorde manier omgaan met digitale infrastructuur.

Referenties

DAO Governance document

Van Vulpen, P., & Jansen, S. (2023). *Decentralized autonomous organization design for the commons and the common good*.